Ивана Јухас
Моња Јовић

ПОУКЕ О ЈЕЗИКУ

СРПСКИ ЈЕЗИК
за други разред основне школе

eduka

Ивана Јухас
Моња Јовић

ПОУКЕ О ЈЕЗИКУ
Српски језик за други разред основне школе

Главни уредник
Проф. др Бошко Влаховић

Одговорна уредница
Доц. др Наташа Филиповић

Предметна уредница
Моња Јовић

Рецензенти
Даница Коцевска, професорка разредне наставе,
ОШ „Михајло Пупин", Ветерник
Др Јелена Журић, професорка српског језика и књижевности
Наташа Ковжан Кун, педагог

Дизајн
Јасмина Игњатовић

Илустратори
Младен Анђелковић
Јасмина Игњатовић

Лектура и коректура
Споменка Трипковић

Издавач
ЕДУКА д.о.о. Београд
Ул. Змаја од Ноћаја бр. 10/1
Тел./факс: 011 3287 277, 3286 443, 2629 903
Сајт: www.eduka.rs • имејл: eduka@eduka.rs

За издавача
Проф. др Бошко Влаховић, директор

Штампа

_____

Издање

_____

Тираж

_____

Водич

Учимо...

Упознај
нове језичке појмове.

Учимо и подсећамо се...

Подсети се појмова из језика који су ти познати одраније и повежи их са новим појмовима.

КЉУЧНЕ РЕЧИ

Најважнији појмови на које треба да обратиш пажњу у лекцији.

Занимљиво је знати...

Сазнај занимљивости о језику и о другим појавама.

Задатак из мале школе писања

Усаврши своју вештину писања.

Ако желиш да знаш више...

Додатно обогати своје знање о језику.

САДРЖАЈ

ГОВОР И ЈЕЗИК

Говор и језик 8
Гласови и слова 10
Глас до гласа – реч 12
Слог 14
Гласови *ч*, *ћ*, *џ*, *ђ*, *х* 16
Да поновимо... 20

РЕЧЕНИЦЕ

Реченице 22
Ред речи у реченици 24
Реченице по значењу
- Обавештајне реченице 27
- Упитне реченице 30
- Узвичне реченице 33
- Заповедне реченице 37

Реченични знаци 39
Реченице по облику
- Потврдне и одричне реченице 41

Да поновимо... 43

ВРСТЕ РЕЧИ

Именице 46
Заједничке именице 46
Властите именице 50
Именице имају свој род 55
Именице имају свој број 59
Да поновимо... 63

Глаголи

Речи које означавају радњу – глаголи 64

Време вршења радње
- Догађаји који су у току – садашње време 67
- Догађаји који су се десили – прошло време 70
- Догађаји који ће се десити – будуће време 73
- Потврдни и одрични глаголски облици 77

Да поновимо... 78

Придеви

Речи које описују 79

Да поновимо... 83

Бројеви 84

Да поновимо... 86

ПРАВОПИС

Велико слово
- На почетку реченице 88
- У писању личних имена, презимена и надимака 90
- За имена наших љубимаца 93
- У писању имена градова, села и држава 96

Речца **ли** 99

Речца **не** 101

Писање тачке у реченици,
иза редног броја и у писању датума 105

Две тачке и запета у набрајању 107

Скраћенице 110

Да поновимо... 112

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА

Разумемо прочитано 114

Постављамо питања о причи 117

Описујемо природу 119

ГОВОР И ЈЕЗИК

- Гласови и слова
- Глас до гласа – реч
- Слог

ГОВОР И ЈЕЗИК

КЉУЧНЕ РЕЧИ
- говор
- језик
- споразумевање

Људи одувек имају потребу да једни другима нешто кажу. Из првог разреда ти је познато да се језиком споразумевамо: обавештавамо, питамо, заповедамо, изражавамо задовољство, чуђење, страх, дивљење...

- Шта нам саопштавају деца приказана на сликама? Прочитај и линијама правилно повежи.

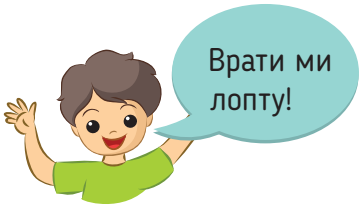

ОБАВЕШТЕЊЕ ПИТАЊЕ ЗАПОВЕСТ

Учимо и подсећамо се...

Говор се учи од рођења.
Језиком се људи међусобно споразумевају.
Једино живо биће које говори јесте човек.

Занимљиво је знати...

И животиње имају свој начин споразумевања. На пример, сваки делфин има свој посебан звиждук по којем га други делфини препознају.

И онда када нису заједно, људи једни другима желе нешто да кажу. Тада они шаљу поруке.

- Погледај приказане слике и кажи на који начин људи шаљу поруке.

Задатак из мале школе писања

Напиши замишљени разговор између девојчице и дечака.

АНА: Идеш ли ове године на рекреативну наставу?

СТЕФАН: Идем.

АНА: _____

СТЕФАН: _____

АНА: _____

СТЕФАН: _____

АНА: _____

СТЕФАН: _____

АНА: _____

СТЕФАН: _____

АНА: _____

СТЕФАН: _____

АНА: _____

СТЕФАН: _____

На крају лекције налази се табела. Она ће ти помоћи да самостално процениш своје знање.
Поред тврдње коју сматраш тачном, у ☐ упиши знак ✓ .

У овој лекцији показао/показала сам да:	
• разликујем обавештење, заповест и питање,	☐
• састављам кратке једноставне реченице.	☐

ГЛАСОВИ И СЛОВА

КЉУЧНЕ РЕЧИ
- гласови
- слова
- азбука
- самогласници
- сугласници

Наш језик има тридесет гласова. Сваком гласу одговара једно слово.

Нашу азбуку саставио је Вук Стефановић Караџић.

Занимљиво је знати...

Вук је сакупљао и записивао народне умотворине. Тако су се оне сачувале од заборава. У народне умотворине спадају: различите народне песме и приче, питалице, загонетке, бројалице, разбрајалице и друго.

- Прочитај сва слова азбуке. Уочи слова обележена бојом. Она означавају оне гласове које можеш дуго и лако да изговараш.

АЗБУКА

Аа Бб Вв Гг Дд Ђђ Ее Жж Зз Ии Јј

Кк Лл Љљ Мм Нн Њњ Оо Пп Рр Сс

Тт Ћћ Уу Фф Хх Цц Чч Џџ Шш

Учимо и подсећамо се...

Слова су писани знакови за гласове.
Гласове делимо на самогласнике и сугласнике.

А, Е, И, О, У
самогласници сви су ту!

Учимо...

Гласови А, Е, И, О и У су самогласници.
Сви остали гласови су сугласници.

- Прочитај наведену реченицу, али тако да изоставиш слова која су написана црвеном бојом.

МАША, НЕША И ЈОВА СУ НА МОРУ.

Шта си прочитао или прочитала?
Да ли разумеш прочитано? Објасни.

- Упиши изостављена слова. Која је врста гласова изостављена у овим примерима?

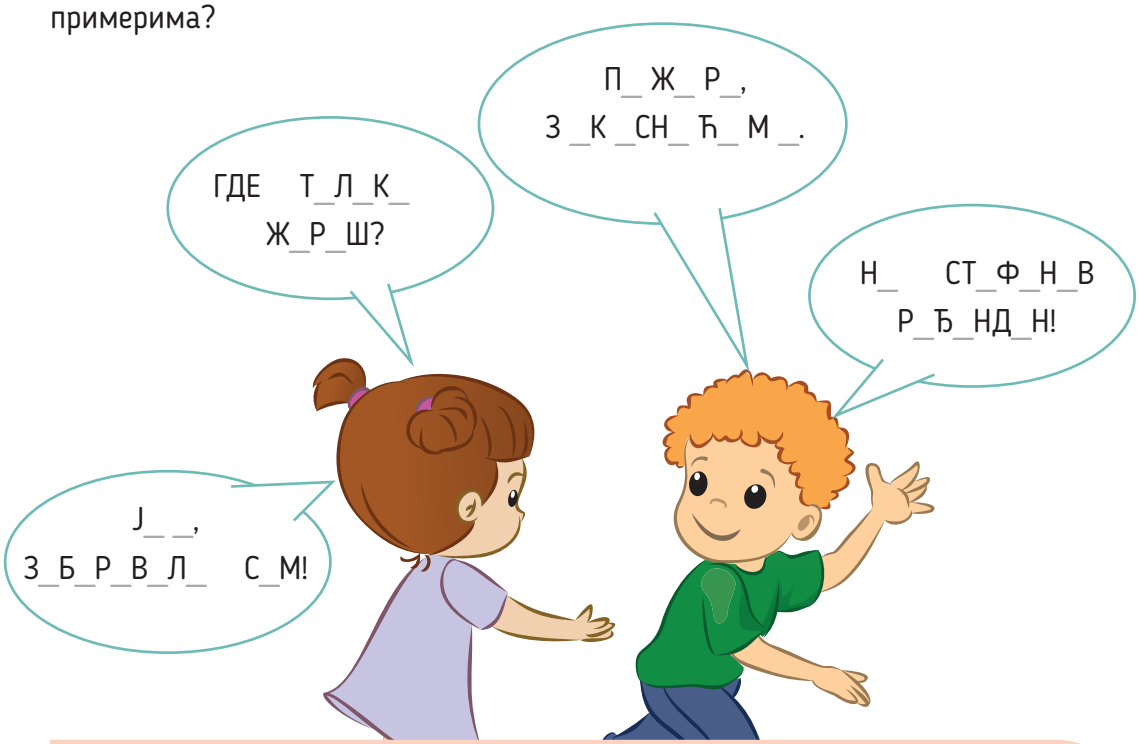

У овој лекцији показао/показала сам да:

- разликујем глас и слово,
- препознајем самогласнике и сугласнике.

ГЛАС ДО ГЛАСА – РЕЧ

КЉУЧНЕ РЕЧИ
- глас
- слово
- реч

Учимо и подсећамо се...

Изговорена реч састоји се из гласова.
Написану реч чине слова.

● Заокружи правилно написане речи.

школа	кошла	шлако
гакњи	књига	гањик
оволка	каолов	оловка

Да би реч имала неко значење, слова морају бити написана правилним редоследом.

Понекад реч чини само један глас.

Мира и Ања иду у парк.
У парк иде и Реља.

● Подвуци реченице у којима се налази реч коју чини само један глас, односно једно слово. Заокружи те речи.

У шуми је корњачу опљачкала банда пужева.

Шумска полиција испитивала је корњачу о том догађају.

„Колико је пужева учествовало у нападу?” – питали су.

„Не знам. Све се одиграло муњевитом брзином!” – одговорила је корњача.

Занимљиво је знати...

Кинеско писмо састоји се од невероватних четрдесет и седам хиљада знакова, али се за свакодневно споразумевање користи свега три до четири хиљаде.

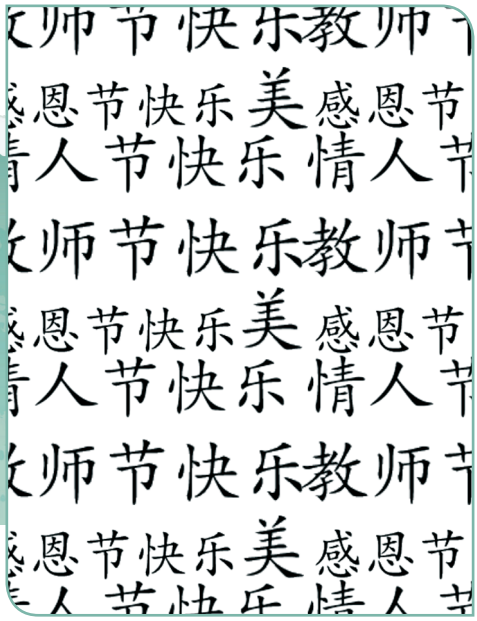

У овој лекцији показао/показала сам да:

- разликујем реч од низа слова,
- уочавам речи које садрже само једно слово.